

Układ chronologiczny działań Stowarzyszenia na Rzecz Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju „Zielona Ziemia” w sprawie Pomologii

- 09.02.2005 r. p. mgr Grzegorz Szołtysik, przeczytał dokumentację zawierającą informacje o środowisku i jego ochronie na terenie Pomologii w reakcji na otrzymane wcześniej informacje co do zamierzeń wobec Pomologii. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdził nieprawidłowości i nieścisłości w **prognozie oddziaływania na środowisko i opracowaniu ekofizjograficznym**. W związku z powyższym w dniu 14.02.2005 r. przedłożył uwagi i wnioski Burmistrzowi Prószkowa. (załącznik 1.).
- W odpowiedzi na powyższe poinformowano p. Szołtysika na piśmie z dnia 08.03.2005 r., iż uwagi zostaną rozpatrzone w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Natomiast uwagi dotyczące opracowania ekofizjograficznego zostały przesłane jego autorowi.
- W dniu 23.03.2005 r. Grzegorz Szołtysik otrzymał wycinek wyjaśnienia autora opracowania ekofizjograficznego, jakim jest „BIO-PLAN” Pracownia ochrony przyrody i ekologii. Wyjaśnienie to wzbudziło wątpliwości pana Szołtysika i w związku z tym w dniu 28.06.2005 r. wystosował kolejne pismo, gdzie zostały wyrażone powyższe wątpliwości i wręcz zarzuty wobec opracowania (załącznik 2)
- 18.07.2005 r. Burmistrz Prószkowa poinformował na piśmie p. Szołtysika, iż jego uwagi dotyczące opracowania ekofizjograficznego oraz prognozy oddziaływania na środowisko są przesłane autorowi zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Prószkowa w celu rozpatrzenia i wględnego wykorzystania.
- 27.07.2005 r. p. Szołtysik otrzymał wyjaśnienia na piśmie ze strony Pracowni Urbanistycznej „URB-PLAN”, reprezentowanej przez p. mgr Helenę Nowik, dotyczące opracowania ekofizjograficznego i prognozy oddziaływania na środowisko. W piśmie wykazano zależności w postępowaniu proceduralnym w tworzeniu powyższych opracowań.
- 03.11.2008 r. p. Szołtysik zapoznał się ze **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** oraz 16.11.2005 r. zapoznał się ze **zmianami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Pomologii**. W studium stwierdził wiele uchybień i niekorzystnych sformułowań na rzecz zasobów Pomologii. W opracowaniu dotyczącym zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego stwierdził m.in. niezgodność z ustawodawstwem dotyczącym planowania przestrzennego i ochrony przyrody i ochrony środowiska oraz brak weryfikacji opracowania ekofizjograficznego i prognozy oddziaływania na środowisko mimo zgłaszanych wcześniej uwag. W związku z tym p. Szołtysik w dniu 30.11.2005 złożył pismo zawierające uwagi i wnioski dotyczące powyższej dokumentacji (załącznik 3).
- Burmistrz Prószkowa zaprosił pisemnie p. Szołtysika na posiedzenie Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej w dniu 31.08.2005 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Prószkowie. Posiedzenie odbyło się w sposób, który nie pozwolił do końca wyrazić p. Szołtysikowi swojej opinii na temat prognozy oddziaływania na środowisko i innych istotnych zagadnień dotyczących planowania przestrzennego na Pomologii. W związku z tym p. Szołtysik skierował uwagi odnośnie tego posiedzenia do Burmistrza Prószkowa w piśmie z dnia 26.11.2005 r. (załącznik 3).
- Między czasie sprawami Pomologii zaczęło się interesować coraz więcej mieszkańców. W toku wielu spotkań, rozmów postanowiono powołać **Stowarzyszenie na Rzecz Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju „Zielona Ziemia”**, którego prezesem został p. Grzegorz Szołtysik. Spotkanie założycielskie odbyło się w Prószkowie w dniu 19.12.2005. Od tego momentu organizacja bardzo aktywnie włączyła się w działania na rzecz Pomologii.
- Po zapoznaniu się z projektem zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Pomologii Stowarzyszenie „Zielona Ziemia” wniosło sprzeciw na piśmie z dnia 12.04.2006 r. (załącznik 4).
- Stowarzyszenie otrzymało na piśmie z dnia 19.04.2006 r. stanowisko Burmistrza Prószkowa w sprawie rozpatrzenia uwag wniesionych (m. in. w powyższym sprzeciwie) do projektu zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W stanowisku tym uwzględniono uwagi

dotyczące przeznaczenia terenu Pomologii pod zabudowę oraz przyjęto pozostałe uwagi do wiadomości przy sporządzaniu oceny aktualności studium a następnie przy pracach nad jego aktualizacją. Jednocześnie w powyższym piśmie podano zaprzeczającą informację wcześniejszym sformułowaniom, że uwagi te zostały odrzucone ze względu na zgodność projektu zmian w planie zagospodarowania przestrzennego ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które notabene jest niewłaściwie sporządzone. To zaprzeczenie jest zupełnie niezrozumiałe dla zespołu stowarzyszenia Zielona Ziemia.

- W dniu 27.04.2006 r. podjęto uchwałę Rady Miasta Prószkowa. Uchwalono przekwalifikowanie części starych sadów owocowych na terenie Pomologii na cele nie rolnicze a dokładnie na tereny rekreacji i sportu, usługi towarzyszące i zieleń. W odpowiedzi na postanowienia władz Prószkowa Stowarzyszenie „Zielona Ziemia” przedłożyło Radzie Miasta Prószkowa podsumowanie (załącznik 5) dotychczasowych niedociągnięć i uchybień w procedurze planowania przestrzennego dotyczącego Pomologii z analizą studium (załącznik 6) włącznie.
- 23.05.2007 r. Stowarzyszenie „Zielona Ziemia” złożyło wniosek do Rady Miasta o przeprowadzenie debaty z udziałem specjalistów w dziedzinie ochrony i zagospodarowywania takich wartościowych obiektów jak Pomologia. Wniosek został odrzucony.
- 25.09.2007 r. odbyło się sympozjum „trwały i zrównoważony rozwój w gminach”, zorganizowane przez stowarzyszenie „Zielona Ziemia”, na które zostali zaproszeni (zaproszenia imienne):
  - Burmistrz Prószkowa
  - Radni Prószkowa
  - Dyrektor Zespołu Szkół im. J. Warszawicza w Prószkowie
  - Starosta powiatu opolskiego
  - Mieszkańcy
  - Lokalne media
 Oprócz dwóch radnych i mieszkańców nikt z zaproszonych nie przybył na to spotkanie.
- 03.10.2007 r. został złożony wniosek przez p. Szołtysika o zaangażowanie go do prac planistycznych oraz we wdrażaniu strategii i projektów związanych z ochroną środowiska (załącznik 7). Do dzisiaj nie uzyskał pisemnej odpowiedzi.
- 04.12.2007 r. Stowarzyszenie „Zielona Ziemia” powołało **Radę Programową ds. Ochrony Zasobów Przyrodniczych i Kulturowych Gminy Prószków**. Przewodniczącą Rady została Pani dr Krystyna Słodczyk.

Zarys strategii Rady Programowej ds. Ochrony Zasobów Przyrodniczych i Kulturowych Gminy Prószków jest następujący:

- współpraca i wnioskowanie do władz lokalnych o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Pomologii z uwzględnieniem założenia i prowadzenia ogrodu botanicznego,
- wnioskowanie do Zarządu Województwa Opolskiego o uwzględnienie objęcia formą ochrony Pomologii z możliwością założenia i prowadzenia ogrodu botanicznego włącznie, w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego i w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego,
- przekonanie właściciela Pomologii, jakim jest Powiat Opolski, aby stworzył odpowiednie warunki prawno-własnościowe dla realizacji strategii odbudowy i ochrony zasobów Pomologii z możliwością założenia i prowadzenia ogrodu botanicznego
- pozyskanie kompetentnej instytucji, która może zagospodarować Pomologię lub utworzenie zespołu projektowego pod egidą stowarzyszenia „Zielona Ziemia” na rzecz realizacji strategii zagospodarowania Pomologii zgodnie z zasadą trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- pomoc przy sporządzaniu dokumentacji dotyczącej planowania przestrzennego w gminie Prószków,
- wnioskowanie do Ministra Środowiska o wydanie decyzji utworzenia ogrodu botanicznego w Pomologii,
- pomoc w zdobyciu środków na opracowanie studium wykonalności zagospodarowania Pomologii,

- pomoc we wszelkich przedsięwzięciach związanych z realizowaniem strategii ochrony zasobów Pomologii z założeniem i prowadzeniem ogrodu botanicznego włącznie i innych przedsięwzięć związanych z zarządzaniem zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gminy Prószków,
- przeprowadzenie konferencji nt. ochrony lokalnych zasobów kulturowych i przyrodniczych w gminie Prószków, na którą zostaną zaproszone m.in. władze Prószkowa i Powiatu Opolskiego. Celem konferencji będzie przedstawienie argumentów dotyczących właściwego zagospodarowania Pomologii. Przeprowadzona dyskusja ułatwi podejmowanie dalszych decyzji planistycznych dotyczących tego historycznego obiektu.
- W 2007 r. zostało opracowane „studium zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zespołu parkowo-zabytkowego w Pomologii w gminie Prószków wraz z przyległymi gruntami” na bazie pracy wolontarystycznej członków stowarzyszenia „Zielona Ziemia” pod red. p. Sołtysika
- W styczniu 2008 r. przez Radę Programową zostały złożone następujące pisma (z załączeniem powyższego studium):
  - do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w sprawie uwzględnienia w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego oraz w strategii rozwoju województwa opolskiego objęcia terenu Pomologii jedną z form ochrony z założeniem ogrodu botanicznego włącznie (załącznik 8 i 9);
  - do Starosty Powiatu Opolskiego o zmianę sytuacji prawno-własnościowej terenu Pomologii;
  - do Burmistrza Prószkowa o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ogrodu botanicznego na terenie Pomologii;
  - o opinie w sprawie zagospodarowania Pomologii pod kątem założenia ogrodu botanicznego do: Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody, Rektora Uniwersytetu Opolskiego, Dyrektora Ogrodu Botanicznego Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN i Państwowej Rady Ochrony Przyrody
- Do końca lutego 2008 r. uzyskano następujące odpowiedzi na powyższe pisma:
  - od Starosty Powiatu Opolskiego, który wyjaśnia w prawdzie obecną sytuację prawno-własnościową Pomologii ale nie wyraża konkretnej opinii co do zmiany tej sytuacji;
  - z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego – **pozytywne opinie** dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej oraz dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska;
  - od Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody – **pozytywna opinia**
  - od Państwowej Rady Ochrony Przyrody – **pozytywna opinia** Komisji Ochrony Krajobrazu i Przyrody Nieożywionej Państwowej Rady Ochrony Przyrody
- **Nie uzyskano do dnia dzisiejszego odpowiedzi od Burmistrza Prószkowa.**
- 10.03.2008 r. w Opolu odbyła się debata „Przyszłość Pomologii” zorganizowana przez Stowarzyszenie „Zielona Ziemia”, Zarząd Wojewódzki Ligi Kobiet Polskich w Opolu oraz Akademickie Stowarzyszenie Ekologiczne „Klub Ekoinżyniera, w której uczestniczyli: Burmistrz Prószkowa, Starosta Powiatu Opolskiego, Przedstawiciele władz miasta Opole, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy. Celem spotkania było przedstawienie obecnej sytuacji prawno-własnościowej Pomologii oraz koncepcji jej zagospodarowania, aby zachować jej zasoby przyrodnicze i krajobrazowe. Zostało również zaprezentowane studium opracowane przez Stowarzyszenie „Zielona Ziemia” – „Studium zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zespołu parkowo-zabytkowego w Pomologii w gminie Prószków wraz z przyległymi gruntami”. W toku rozmów wspólnie ustalono, iż ratowanie zasobów Pomologii jest nie tylko zasadne, ale konieczne do realizacji. Państwo Burmistrz i Starosta jednogłośnie zgodzili się co do założeń i słuszności zagospodarowania Pomologii w sposób zapewniający jej trwałą ochronę, gdzie wdrożenie strategii założenia ogrodu botanicznego jest jak najbardziej racjonalną formą ochrony tego terenu.
- **Planowane dalsze działania:**
  - W październiku lub listopadzie b.r. odbędzie się spotkanie założycielskie KOALICJI NA RZECZ POMOLOGII, zrzeszającej ok. 18 organizacji pozarządowych, instytucji oraz władze lokalne

– województwa opolskiego, powiatu opolskiego, gminy Prószków, oraz mieszkańców, której celem będzie kontynuowanie dotychczasowych działań ale na zasadzie bardziej ścisłej współpracy między zainteresowanymi dobrem Pomologii. Podczas spotkania założycielskiego zostanie podpisany statut koalicji oraz list intencyjny określający podział zakresu dalszych działań na rzecz Pomologii. Ze strony organizacji pozarządowych będzie m.in. realizowana dotychczasowa strategia Rady Programowej, która jest opisana powyżej. Ze strony władz lokalnych będą realizowane zadania, które zagwarantują właściwą sytuację prawną i własnościową Pomologii, aby pozyskać strategów i realizować strategię ratowania i ochrony Pomologii.

Podsumowanie

Niezbędne działania, jakie powinno się podjąć na rzecz ratowania zasobów Pomologii:

- **Traktować Pomologię, jako całość kompleksowo z jej 150 letnią historią.**
- **Rozwiązać sytuację prawno-własnościową** np. przekazanie Pomologii przez obecnego właściciela, jakim jest powiat opolski pod bezpośredni zarząd gminy Prószków. Właściciel powinien mieć pełne kompetencje prawne w ubieganiu się o środki na realizację strategii zagospodarowania Pomologii. Własność gminna byłaby optymalnym rozwiązaniem ze względu na sposób zarządzania terenem o szczególnych walorach, leżącym na jej terenie.
- **Sporządzić nowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego** dla Pomologii i jej otuliny z uwzględnieniem założenia i prowadzenia ogrodu botanicznego lub innej formy jej ochrony.
- **Zweryfikować studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.**
- **Uwzględnić w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego oraz w Wojewódzkiej Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego objęcie Pomologii formą ochrony, jaką jest założenie i prowadzenie ogrodu botanicznego.**
- **Uzyskać zgodę (decyzję) Ministra Środowiska na utworzenie ogrodu botanicznego w Pomologii, co jest jednym z niezbędnych warunków pełnoprawnego zaistnienia tej instytucji.**
- **Sporządzić studium wykonalności.** Opracowanie to będzie kwalifikować Pomologię do właściwego jej zagospodarowania i zagwarantuje pozyskanie w tym celu podmiotu posiadającego odpowiednie kompetencje (ma to już miejsce m.in. w województwie zachodnio-pomorskim i świętokrzyskim).

Przygotowanie Pomologii pod względem prawnym gwarantuje pozyskanie instytucji, która w sposób kompetentny zagospodaruje Pomologię, odbudowując jej rangę historyczną i przyrodniczą.